

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	29 Ebrill 2019
Pwnc:	Moderneiddio Ysgolion Ynys Môn – adolygu'r ddarpariaeth ôl-16
Aelod(au) Portffolio:	Y Cyngorydd R Meirion Jones
Pennaeth Gwasanaeth:	Arwyn Williams
Awdur yr Adroddiad: Rhif Ffôn: E-bost:	Emrys Bebb 2919 emrysbebb@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	Perthnasol ar draws y sir

A – Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau

Argymhellir bod y Pwyllgor Gwaith:

1. Yn nodi cynnwys yr adroddiad ar y broses ymgysylltu ar ddyfodol y ddarpariaeth addysg uwchradd ym Môn.
2. Yn awdurdodi swyddogion i gael cyfnod i asesu'r opsiynau o ran dyfodol y ddarpariaeth addysg uwchradd yn y sir er mwyn paratoi a gwerthuso opsiynau posib ar y ffordd ymlaen erbyn diwedd 2019.

Cefndir

Yn ei gyfarfod ar Ionawr 13, 2014, cymeradwyodd Pwyllgor Gwaith Cyngor Sir Ynys Môn Raglen Amlinellol Strategol Y Gyfarwyddiaeth Dysgu Gydol Oes, sef rhaglen 15 mlynedd i foderneiddio'r ddarpariaeth addysg ym Môn. Mae'r rhaglen wedi ei rhannu i 4 band ac roedd Band A yn 6 mlynedd o hyd (2013-19) ac mae Band B o leiaf yn 5 mlynedd o hyd.

Yn ei gyfarfod ar 17 Gorffennaf 2017, cymeradwyodd Pwyllgor Gwaith Cyngor Sir Ynys Môn Raglen Amlinellol Strategol y Cyngor ar gyfer Band B sef rhaglen 5 mlynedd i foderneiddio'r ddarpariaeth addysg ym Môn. Penderfynwyd:

- Cymeradwyo moderneiddio ysgolion cynradd ac uwchradd, a hefyd bod ysgolion cynradd ac uwchradd yn rhannu'r un campws neu ysgolion 3-16/3-18 oed;
- Cymeradwyo cyfraniad yr Awdurdod Lleol o thua £18 miliwn tuag at Raglen Band B;
- Cymeradwyo'r opsiynau a amlinellir yn Achos Economaidd y RhAS, a disgwyl dadansoddiad manwl pellach yn yr achos busnes manwl sydd i ddilyn;
- Parhau i gefnogi'r achos dros newid a gyflwynwyd trwy'r rhaglen moderneiddio ysgolion a'r gyrwyr dros newid.

Yr ardaloedd dan sylw ar gyfer adolygu'r ddarpariaeth addysg oedd Llangefni, Amlwch, Lligwy a Seiriol.

Yn unol â'r cyfansoddiad, gofynnodd swyddogion i'r Pwyllgor Gwaith am ganiatâd i gychwyn y broses ymgynghori. Yn ei gyfarfod ar 15 Hydref 2018, penderfynodd Pwyllgor Gwaith Cyngor Sir Ynys Môn bod swyddogion i gychwyn "y broses o ymgynghori yn ardaloedd Band "B" dros y 12 mis nesaf".

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Roedd 7 opsiwn wedi eu cynnwys yn y ddogfen ymgysylltu ynglŷn â'r ffordd ymlaen o ran y ddarpariaeth addysg uwchradd yn y sir.

C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae'r Pwyllgor Gwaith yn gyfrifol am faterion trefniadaeth ysgolion.

D – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydyw

DD – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Ydyw – Mae'n un o'r cynlluniau yn y Rhaglen Amlinellol Strategol ar gyfer Band B a gymeradwywyd gan y Pwyllgor Gwaith ar 17 Gorffennaf, 2017.

E – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?

Beth oedd eu sylwadau?

E – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	Mae sylwadau'r UDA wedi eu hymgorffori yn yr adroddiad
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	
5	Adnoddau Dynol (AD)	
6	Eiddo	
7	Technoleg Gwybodaeth Cyfathrebu (TGCh)	
8	Sgriwtini	
9	Aelodau Lleol	
10	Unrhyw gyrff allanol / arall/eraill	Wedi eu hymgorffori yn yr adroddiad

F – Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)

1	Economaidd	Ddim yn berthnasol
2	Gwrthdodi	Ddim yn berthnasol
3	Trosedd ac Anhrefn	Ddim yn berthnasol
4	Amgylcheddol	Ddim yn berthnasol
5	Cydraddoldebau	Ddim yn berthnasol
6	Cytundebau Canlyniad	Ddim yn berthnasol
7	Arall	Ddim yn berthnasol

FF - Atodiadau:

Atodiad 1 – Adroddiad ar yr ymgysylltu

G - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):

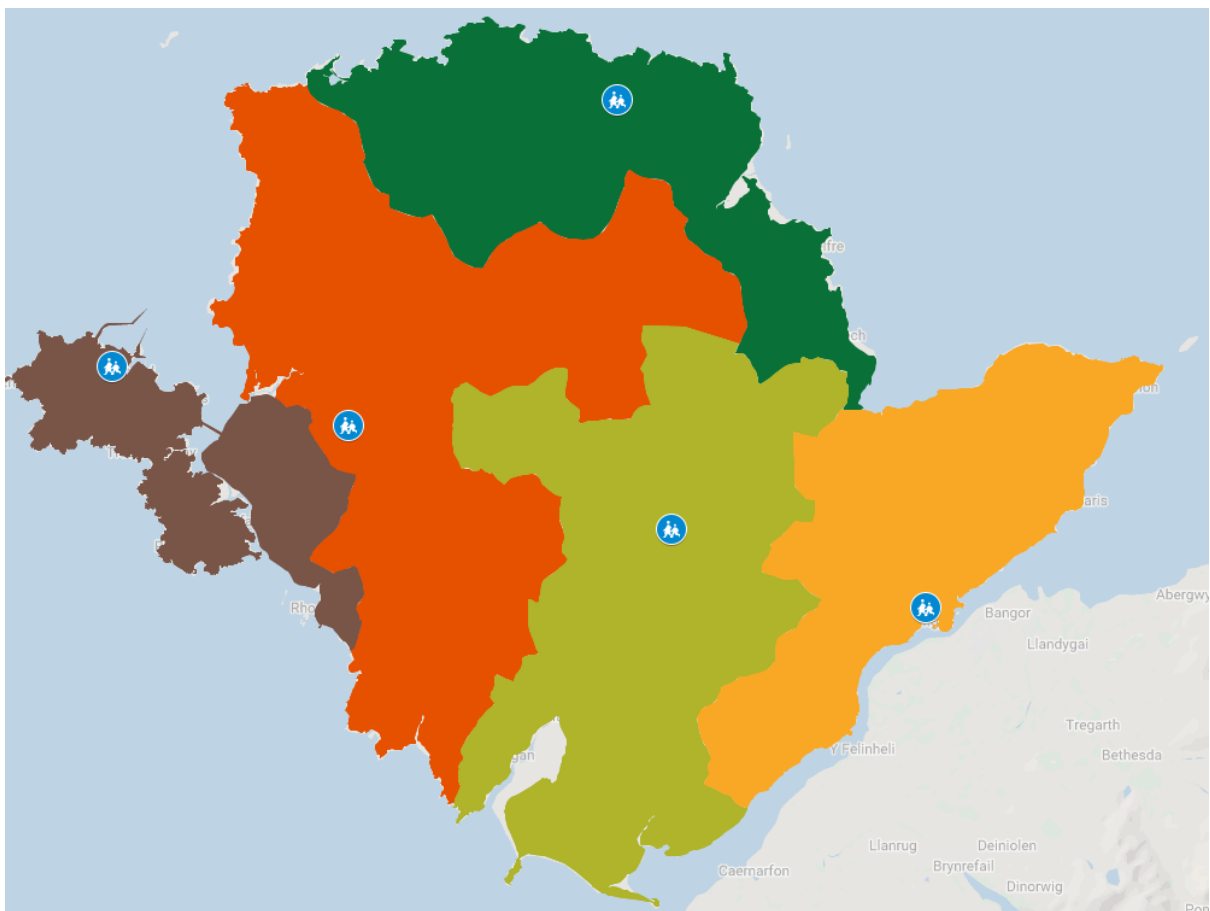
1. Rhaglen Amlinellol Strategol Band B (SOP/RhAS) a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru ym mis Gorffennaf 2017.
2. Llythyr gan Lywodraeth Cymru dyddiedig 31 Ionawr 2014.
3. Llythyr gan Lywodraeth Cymru dyddiedig 8 Rhagfyr 2017.
4. Dogfen ymgysylltu

SWYDDOGOL – OFFICIAL

**ADRODDIAD AR YR YMGYSYLLTU – Y DDARPARIAETH ÔL 16
REPORT ON THE ENGAGEMENT – POST 16 PROVISION**

16 Tachwedd – 16 Rhagfyr 2018 / 16 November – 16 December 2018

**CYNGOR SIR YNYS MÔN / ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL
ADRAN DYSGU GYDOL OES / LIFELONG LEARNING DEPARTMENT**

www.ynysmon.gov.uk / www.anglesey.gov.uk

Rhif	Cynnwys	Tudalen
1.	PWRPAS	3
2.	Y BROSES YMGYSYLLTU	3
3.	YR YMATEB	3
4.	RHESYMAU DROS NEWID	4
5.	CEFNDIR	4
6.	OPSIYNAU GYNIGWYD	5
7.	CANFYDDIADAU	6
8.	YMATEBION O YSGOL UWCHRADD BODEDERN	6
9.	YMATEBION O YSGOL UWCHRADD CAERGYBI	7
10.	YMATEBION O YSGOL GYFUN LLANGEFNI	11
11.	YMATEBION O YSGOL DAVID HUGHES	13
12.	YMATEBION O YSGOL SYR THOMAS JONES	16
13.	YMATEBION GAN GRŴP LLANDRILLO MENAI	19
14.	YMATEBION ERAILL	20
15.	ADBORTH O'R AROLWG AR LEIN	23
16.	ARGYMHELLIAD	25

1. PWRPAS

Mae'r Cyngor wedi ymgysylltu gyda rhanddeiliaid fel rhan o'r broses o adolygu'r ddarpariaeth ôl-16 ym Môn. Pwrpas yr ymgysylltiad oedd casglu sylwadau a syniadau rhieni, disgyblion, staff, llywodraethwyr, aelodau etholedig a rhanddeiliaid eraill mewn perthynas â chynlluniau moderneiddio addysg ôl-16 ar gyfer Môn. Dylid nodi nad yw ymgysylltiad yn ddisgwyliad yn ôl y Cod Trefniadaeth Ysgolion Yr ysgolion oedd yn rhan o'r adolygiad hwn oedd:

Ysgol David Hughes
Ysgol Gyfun Llangefni
Ysgol Syr Thomas Jones
Ysgol Uwchradd Bodedern
Ysgol Uwchradd Caergybi

2. Y BROSES YMGYSYLLTU

Ymgysylltodd y Cyngor gyda nifer o randdeiliaid yn ystod y cyfnod ymgysylltu sef rhwng 19 Tachwedd 2018 at 16 Rhagfyr 2018. Roedd 3 prif ffurf i'r ymgysylltu sef:

1. Sesiynau galw fewn - cynhaliwyd cyfarfodydd ymgysylltu ar ffurf sesiynau galw fewn gyda rhanddeiliaid e.e. disgyblion, athrawon, llywodraethwyr a rhieni fel a ganlyn:

Ysgol	Dyddiad	Amser
Ysgol Uwchradd Bodedern	27/11/2018	4.30yp-7.30yh
Ysgol Uwchradd Caergybi	28/11/2018	4yp-7yh
Ysgol Gyfun Llangefni	3/12/2018	4yp-7yh
Ysgol David Hughes	5/12/2018	4yp-7yh
Ysgol Syr Thomas Jones	6/12/2018	4yp-7yh

Manylir ar y adborth roddwyd yn rhannau 8 i 15 o'r adroddiad hwn.

2. Llythyrau ac e-byst gan randdeiliaid
3. Arolwg ar lein

3. YR YMATEB

Cafwyd ymatebion fel a ganlyn:

Gweithgaredd	Pwy gyfrannodd
Sesiynau gyda'r disgyblion Sesiynau gyda'r staff Sesiynau galw fewn gyda rhanddeiliaid	Cofrestrodd <u>485</u> o randdeiliaid yn y sesiynau yma. Cofrestrodd <u>102</u> o randdeiliaid yn y sesiynau yma. Cofrestrodd <u>170</u> o randdeiliaid yn y sesiynau yma. Roedd y rhanddeiliaid yn cynnwys: Staff Llywodraethwyr Rhieni/Gwarcheidwaid Cynghorwyr Tref a Chymuned Aelodau etholedig Trigolion lleol oedd â diddordeb Rhanddeiliad sydd yn defnyddio'r adeiladau Disgyblion

Gweithgaredd	Pwy gyfrannodd
Llythyrau ac e-byst gan randdeiliaid	Derbyniwyd <u>24</u> lythyr/ e-bost gan y rhanddeiliaid canlynol : Penaethiaid Rhieni Trigolion Lleol Grŵp Ymgyrch Addysg Cymdeithas yr Iaith Cynghorau Tref a chymuned yr ardal Cadeiryddion Cyrff Llywodraethol yr ysgolion Undebau Aelodau staff Cyn ddisgyblion
Arolwg ar lein	Cyfrannodd <u>472</u> o randdeiliaid eu barn drwy ddefnyddio'r arolwg ar lein. Cynigwyd rhai opsiynau hefyd.

4. RHESYMAU DROS DEWID

Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ddogfen o'r enw "Trawsnewid y Ddarpariaeth Addysg a Hyfforddiant" ym mis Medi 2008, yn herio cynghorau, colegau addysg bellach a phartneriaid i adolygu eu darpariaeth ôl-16 ac i ystyried sut i'w trawsnewid fel ei bod yn addas ar gyfer y dyfodol.

Yn 2011 cafodd yr her ei gynnwys yn Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif. Roedd Llywodraeth Cymru am i'r rhai sy'n gweithio yn y maes addysg ôl-16 yn benodol, i:

- Ehangu'r opsiynau sydd ar gael i fyfyrwyr yn 14-19 mewn ffordd sy'n paratoi pobl ifanc ar gyfer yr ystod lawn o lwybrau sy'n agored iddynt ac sy'n parchu gwahanol arddulliau dysgu'r myfyrwyr hynny.
- Lleihau dyblygu darpariaeth yn ddiangen trwy lefelau uwch o gydweithio i gynllunio a chyflwyno'r cwricwlwm.
- Symud i ragoriaeth ar draws rhwydweithiau o ddarparwyr, gan adeiladu ar y cynnydd a wneir gan ddarparwyr unigol wrth godi ansawdd rheolaeth sefydliadol a phrofiad dysgu myfyrwyr.

Ers 2013, mae'r Cyngor wedi sefydlu Partneriaeth Ddysgu ôl-16 gyda Gwynedd a Grŵp Llandrillo-Menai ac mae'r Bartneriaeth Ddysgu yn derbyn cyfrifoldeb am gomisiynu darpariaeth ôl-16 i gwrdd â gofynion cwricwlwm a gytunwyd yn lleol ar gyfer addysg a hyfforddiant. Er bod y Bartneriaeth Ddysgu ôl-16 wedi llwyddo i resymoli'r ddarpariaeth AS a Lefel A nid yw'r drefn gyfredol yn gynaliadwy o safbwynt bod costau teithio yn cynyddu a mae maint dosbarthiadau yn fach. Ar hyn o bryd mae gormod o ddosbarthiadau gyda niferoedd y disgyblion yn fach. Yn 2018 roedd 73% o ddosbarthiadau Lefel A ar draws y sir gyda dosbarthiadau o 9 neu lai mewn nifer.

Yn yr hinsawdd gyllidol bresennol nid yw hyn yn hyfyw, yn gost effeithlon nac yn gynaliadwy. Yn ychwanegol, gan fod ysgolion eisoes wedi rhesymoli nifer y cyrsiau sydd dim yn hyfyw mae disgyblion yn treulio cyfnodau rheolaidd o amser yn teithio o un ysgol i'r llall.

O ganlyniad mae angen adolygu dyfodol addysg ôl-16 o fewn y sir. Dylid nodi bydd unrhyw benderfyniad ar y ffordd ymlaen yn effeithio'n uniongyrchol ar lefydd dros ben yn y 5 ysgol uwchradd ac ar unrhyw gynlluniau arfaethedig i sefydlu ysgol pob oed / ysgol ardal 3-16 neu 3-18.

5. CEFNIDIR

Ar ôl cael ei ethol yn 2017, mae'r Cyngor presennol wedi gosod cyfeiriad i'w gwaith drwy gyhoeddi ei fwriadau yng Nghynllun Sir Ynys Môn 2017-2022.

Cynllun Cyngor Sir Ynys Môn 2017-2022

Mae cynllun Cyngor Ynys Môn yn gosod blaenoriaethau'r Awdurdod. Un o'r blaenoriaethau a gynhwysir yng nghynllun 2017-2022 yw 'Sicrhau y gall pobl Ynys Môn ffynnu a gwireddu eu potensial hirdymor'. Mae'r Cynllun Corfforaethol yn datgan y gwneir hyn yn y ffyrdd a ganlyn:

Addysg a Sgiliau

Byddwn yn parhau i godi safonau mewn addysg a sicrhau bod gan ein pobl ifanc y sgiliau cywir ar gyfer cyflogaeth a hyfforddiant.

1. Parhau gyda'n rhaglen moderneiddio ysgolion drwy gyhoeddi strategaeth diwygiedig a fydd yn mynd i'r afael â chynaliadwyedd hirdymor addysg gynradd ac uwchradd ar draws yr Ynys. Bydd hyn yn cynnwys y posibilrwydd o gamysau dysgu 3-18 mewn lleoliadau penodol.
2. Cwblhau'r gwaith ar Ysgol Santes Dwynwen, Niwbwrch, ardaloedd Seiriol a Llangefni.
3. Cynyddu'r nifer sy'n ymgeisio am rolau arweinyddol mewn ysgolion cynradd ac uwchradd drwy gyflwyno rhaglen fewnol a fydd yn adnabod ac yn datblygu arweinyddion ysgol pellach.
4. Gweithio gyda phartneriaid i gynnig y cyfleoedd gorau mewn addysg a sgiliau ar gyfer ein pobl ifanc.

I gyd-fynd â hyn, mae'r Awdurdod wedi paratoi Dogfen Cyflawni Blynnyddol. Yn y ddogfen honno ar gyfer 2018 – 2019, gosodir y canlynol fel nodau i'w cyflawni:

Addysg a Sgiliau

1. Drafftio, ymgynghori ac yn mabwysiadu strategaeth moderneiddio ysgolion newydd. Bydd yn amlygu'r pwysigrwydd o ddatblygu amgylcheddau dysgu newydd i bwrpas gwella'r ddarpariaeth a chodi safonau a chyrhaeddiad ein plant dros y blynnyddoedd i ddod. Bydd ffocws cynnar ar ddatblygu'r model addysgol yn nalgyloch Amlwch.
2. Gweithio ar gwblhau'r Ysgol newydd yn Niwbwrch – Ysgol Santes Dwynwen, fel ei fod yn adnodd cymunedol cynaliadwy i'r dyfodol.
3. Byddwn yn gwneud penderfyniadau ar ddyfodol ysgolion cynradd Llangefni a'r cyffiniau, gan sicrhau ein bod yn cyd-weithio gyda Llywodraeth Cymru i'w gwireddu a chychwyn ar y gwaith o adeiladu.
4. Penderfynu ar ddyfodol addysg yn ardal Seiriol drwy ystyried dyfodol ysgolion Llandegfan, Biwmares a Llangoed.
5. Parhau i anwytho Penaethiaid newydd y Sir drwy gynnig cynhalieth a chefnogaeth reolaidd gan hefyd ddatblygu ein Penaethiaid dros dro. Byddwn yn adnabod darpar benaethiaid i'r dyfodol a'u cefnogi hwy drwy gynnig profiadau a chyfleoedd datblygol.
6. Lansio rhaglen newydd Denu Talent Môn eleni fydd yn gyfle i 9 i 10 o bobl 16 oed neu drosodd i ymgymryd â hyd at 12 wythnos o brofiad o weithio gyda'r Cyngor gyda chyflog dros gyfnod yr haf. Bydd hyn yn gyfle gwerthfawr i gael blas ar waith awdurdod lleol modern drwy ymgymryd â phrosiectau a thasgau penodol.

Gweler felly fod y gwaith ymgysylltu o ran y ddarpariaeth ôl-16 yn un o flaenoriaethau'r Cyngor.

6. OPSIYNAU GYNIGWYD

Dyma'r opsiynau a gyflwynwyd fel y'u rhestrwyd yn y ddogfen ymgysylltu. Mae'r rhanddeiliaid yn cyfeirio ar rif yr opsiynau fel y'u rhestrwyd yn y ddogfen ymgysylltu:

- 6.1 Sefydlu Coleg trydyddol llawn – byddai hyn yn golygu byddai'r ysgolion uwchradd i gyd yn mynd yn ysgolion 11-16. Ni fyddai'r Awdurdod yn rhedeg y Coleg.
- 6.2 Sefydlu Coleg Chweched Dosbarth / Darpariaeth Ôl 16 allan o un adeilad newydd – byddai hyn yn golygu byddai'r ysgolion uwchradd i gyd yn mynd yn ysgolion 11--16 a byddai'r Cyngor yn gyfrifol am yr adeilad a'i lywodraethiant.
- 6.3 Cau 1 ysgol uwchradd a sefydlu Coleg Chweched Dosbarth / Darpariaeth Ôl 16 yn yr adeilad hwnnw a lleoli holl ddisgyblion '6ed dosbarth' y sir yn yr adeilad hwnnw. Mwy na thebyg, byddai'r Awdurdod yn gyfrifol am lywodraethiant yr adeilad.
- 6.4 Cael 2 leoliad ar gyfer y 6ed sef un uned newydd ac uned 6ed arall mewn ysgol uwchradd-byddai hyn yn golygu byddai'r ysgolion uwchradd eraill yn mynd yn ysgolion 11-16.
- 6.5 Cael 3 lleoliad ar gyfer y 6ed - byddai hyn yn golygu byddai'r ysgolion uwchradd eraill yn mynd yn ysgolion 11-16.
- 6.6 Cael 4 lleoliad ar gyfer y 6ed - byddai hyn yn golygu byddai'r ysgol uwchradd arall yn mynd yn ysgol 11-16.
- 6.7 Cael 2 leoliad ar gyfer y 6ed mewn 2 ysgol uwchradd - byddai hyn yn golygu byddai'r ysgolion uwchradd eraill yn mynd yn ysgolion 11-16.

Rhestrir rhai sylwadau a phryderon o bob un o'r cyfarfodydd isod (nid yw'r rhain yn gofnodion o'r cyfarfodydd). Ceir mwy o sylwadau yn rhannau 5 a 6 o'r adroddiad hwn.

7. CANFYDDIADAU

- 7.1 Yn y sesiynau galw fewn, cynhaliwyd cyfarfodydd ymgysylltu gyda disgyblion, athrawon, llywodraethwyr a rhieni. Crynhoir yr adborth o'r sesiynau hynny isod.

8. YMATEBION O YSGOL UWCHRADD BODEDERN

- 8.1 Cynhaliodd y Pennaeth Addysg gyfarfod gyda tua 300 o ddisgyblion i gael eu barn ar yr opsiynau ac roedd eu hymatebion fel a ganlyn:

Ble fyddai lleoliad adeilad y Coleg/ Ysgol i'r 6ed?

- Dibynnu pa opsiwn
- Angen ystyried teithio
- Rhai unigolion yn fodlon teithio ond yn broblem i eraill.

A fydd disgyblion sydd yn y 6ed dosbarth ar hyn o bryd yn cael eu heffeithio - ar ôl i'r penderfyniad cael ei wneud?

- Penderfyniad cyn Haf 2019 - Fydd plant sydd yn y system adeg yna ddim yn cael ei effeithio.
- Dibynnol ar ba opsiwn sydd yn cael ei ddewis
- Os oes plant sy'n 6.1, mi fyddan yn gorffen yn y system y dechreuon nhw ar gyfer 6.2 - felly ddim yn effeithio arnynt.

Barn y disgyblion am opsiwn 6.1 / 6.2 sef Coleg trydyddol neu goleg 6ed dosbarth sy'n cael ei ariannu gan yr Awdurdod:

- Mae'r disgyblion yn hapus mewn awyrgylch Ysgol efo 6ed dosbarth.
- Canran uchaf mae'r ysgol yn ei ddarparu
- -ardal eang iawn (rhan oren ar fap Ynys Môn.)

Pwyslais ar yr iaith Gymraeg

- 6ed dosbarth – pryder am yr iaith wrth uno 6ed dosbarth yr ysgolion /coleg.
- Angen bod yn ofalus – gan bod llawer yn dewis gwneud pynciau yn y brifysgol yn Saesneg – eisiau cadw safonau y Gymraeg yn y 6ed dosbarth er mwyn hybu i ddilyn pynciau yn y dyfodol drwy cyfrwng y Gymraeg.

8.2 Yn y sesiynau galw fewn, cafwyd nifer o sylwadau gan randdeiliaid ac fe'i crynhoir isod:

Opsiynau

- Coleg Trydyddol - hwn yw'r opsiwn gorau ar gyfer disgyblion am y dyfodol.
- Disgyblion yn hapus i gadw 6ed mewn ysgol.
- Dylid cadw'r 6ed dosbarth ym Modedern.

Sylwadau Eraill

- Awyddus i gael darpariaeth arbenigol ôl-16 yn y coleg trydyddol.
- Adnoddau a lleoliad fyddai'r pryder.
- Agwedd ieithyddol Cymraeg/Saesneg - sut fydd hyn yn cael ei reoli.
- Pryder staffio ond yn gyfle i dynnu'r pwysau mawr oddi ar CA3/4.
- Effeithio gweddill yr ysgol wrth beidio cael 6ed dosbarth.
- Pryder bod y rheini yn mynd i ddechrau eu plant mewn ysgol sy'n cynnal 6ed dosbarth yn barod.
- Effaith yn parhau ar weddill yr ysgol.

8.3 Ni dderbyniwyd ymateb gan Gorff Llywodraethol Ysgol Uwchradd Bodedern i'r broses ymgysylltu.

9. YMATEBION O YSGOL UWCHRADD CAERGYBI

9.1 Cynhaliodd y Pennaeth Addysg gyfarfod gyda cynrychiolaeth o 8 o ddisgyblion i gael eu barn ar yr opsiynau ac roedd eu hymatebion fel a ganlyn:

Nodiadau

- Yn hoffi nodi bod ffigurau/data yn y cyflwyniad yn gamarweiniol ynghylch ysgol Sir Caergybi (ffigurau ar bynciau fel TGCh, busnes ac iechyd a chymdeithasol).
- Holi a yw disgybl o'i ysgol yn mynychu ysgol arall ar gyfer pwnc penodol – o dan ba ysgol y mae'r canlyniad yn cyfrannu?
- AW – beth bynnag sydd ar waith nawr, rydym yn ceisio ei wella a'i wneud yn well felly bydd eich holl bwyntiau/pryderon yn cael eu hystyried.

Teithio

- Yn amlwg, mae'n bell ar gyfer disgyblion y 6ed i fynychu ysgol arall.
- Treulio gormod o amser yn teithio
- Ardal ddifreintiedig ac felly'r rhan fwyaf o 6Y dosbarth disgyblion yn gweithio i ennill arian ar gyfer addysg yn y dyfodol.

- Drwy deithio'n bell, bydd hyn yn cael effaith ganlyniadol ar hyd eu swydd o'u diwrnod à yn draenio'n gorfforol.
- Pryderon economaidd - ni fyddant yn talu i deithio i 6ed ffurflen arall - ni all fforddio à llai o bobl mewn addysg 6edd yng Nghaergybi.

Pryderon am ddwyieithrwydd

- Prif iaith yr ysgol yw Saesneg. Felly, os yw'r disgyblion yn cael eu lleoli mewn ysgol arall neu mewn Coleg 6ed dosbarth, byddai'r disgyblion yn teimlo'n anghyfforddus ac yn y lleoliad anghywir.
- Wrth fynychu'r pynciau sy'n cael eu rhannu – sy'n ddosbarth dwyieithog – mwy o siaradwyr Cymraeg yn y dosbarth na siaradwyr Saesneg.
- Mae athrawon yn tueddu i siarad mwy o Gymraeg yn y dosbarthiadau na'r Saesneg ac maent yn tueddu i flaenoriaethu drwy egluro'n fanylach yn y Gymraeg na'r Saesneg ac felly'n cael effaith ar ba mor gyffyrddus yw'r disgybl yn mynychu'r pwnc hwnnw ac mae hefyd yn effeithio ar y berthynas rhwng y myfyriwr a'r athro/athrawes.
- Ddim eisiau i iaith fod yn broblem wrth gael ein haddysgu.
- Anhawster gyda dim ond un coleg / un ysgol gyda phob myfyriwr 6ed – yn cael trafferth i gadw i fyny â'r iaith ac yn teimlo'n anghyfforddus.
- Nodi na fydden nhw eisiau i'r siaradwyr Cymraeg deimlo fel hyn chwaith.
- Gweledigaeth hirdymor cynllun y Cyngor hyrwyddo pwysigrwydd ysgolion dwyieithog ar draws yr Ynys.
- Enghraifft – Ysgol Cybi – mwy o siaradwyr Cymraeg/dysgu Cymraeg felly byddan nhw'n tyfu i siarad Cymraeg ac yn teimlo'n fwy cyfforddus i siarad Cymraeg yn yr ysgol uwchradd.
- 2 allan o 8 yn y cyfarfod heddiw yn siarad Cymraeg felly mae teuluoedd o Loegr yn dod trwodd yn dal i fod yn broblematig am nad ydynt yn cael yr ymarfer gartref ac felly'n myfyrio ar yr iaith a ddefnyddiant yn yr ysgol.
- Wrth feddwl ymlaen at addysg bellach/Brifysgol Mae'n well gan rai plant wneud pwnc drwy gyfrwng y Saesneg oherwydd y bydd yn haws i'w gynnal yn y brifysgol. Mae'n bwysig bod dewisiadau dwyieithog ar gael i'r disgybl
- Nodi bod angen i ni gael gwared ar y labeli megis ysgolion Saesneg ac ysgolion Cymraeg a gwthio ysgolion dwyieithog yn eu blaenau i wella'r Gymraeg yn y tymor hir – ar gyfer disgyblion sy'n lleol i Gaergybi (er enghraifft; Bodedern) a fyddai'n gwella'r Gymraeg yn Ysgol Caergybi.
- Mae'r sylfaen yno i'r cynradd siarad Cymraeg a byddai hynny'n symud trwodd i'r ysgol uwchradd.

Cefnogaeth Ychwanegol

- Yma mae 2 swyddog gofal bugeiliol – Mae dyletswydd i fod yno i'r myfyriwr 6ed pan fyddant dan straen gyda gwaith neu ddim ond eisiau siarad.
- Maent yn rhannu eu problemau ac yn ceisio eu datrys a bob amser ar gael i siarad.
- Addysg yn y 6ed yw'r rhan fwyaf o 2 flynedd bersonol o addysg a'r rhan fwyaf o'r 2 flynedd annibynnol – mae'n bwysig bod rhywun y gallan nhw siarad â nhw.
- Yn y Coleg – ddim yn cael y cymorth hwnnw a dyna pam mae disgyblion yn gadael.
- O ganlyniad pam mae llawer o blant Caergybi yn aros yn yr ysgol i gael y cymorth ychwanegol hwnnw.

Pwysigrwydd disgyblion y 6ed dosbarth

- Dysgu'r plant iau/yn eu helpu i ymgartrefu yn yr ysgol.
- Rhedeg clybiau amser cinio fel chwaraeon.

- Rhan fawr o'r ysgol ac i'r plant iau.

Rhesymau i gadw'r 6ed dosbarth yng Nghaergybi

- Tref fwyaf
- Mwyaf difreintiedig
- Cymuned fach
- Cyfforddus yn yr amgylchedd
- Byddai'n effeithio ar y dref

Recruiwio athrawon i'r Coleg 6ed

- Dewis yr athrawon gorau – byddai hyn yn cael effaith ar yr ysgolion drwy i'r athrawon hynny symud a byddai'n effeithio ar weddill yr ysgol.
- Os cau pob 6ed dosbarth, a chael 1 coleg ar gyfer y 6 disgybl, byddai dewis o 2 goleg – Coleg Menai a Choleg 6ed dosbarth – nid oes dewis i fynd i ysgol/efallai y byddai llai o ddisgyblion yn gallu parhau ag addysg os oedd yn rhaid iddynt ddewis rhwng dau goleg.
- Eisiau ysgol gyda 6ed dosbarth.

Opsiwn

- Yn ymwybodol o brosiect Amlwch – os yw ysgol Amlwch yn cau – mae'r adeilad ar gael i wneud Coleg 6ed dosbarth – dim cost adeiladu. Lleoliad delfrydol Amlwch ar gyfer yr holl 4 ysgol arall i deithio i'r coleg. Felly mae'r adeilad yn barod a dim ond cludiant sy'n deg rhwng y lleoliadau i deithio yno.
- Mae'n well ganddynt 2 leoliad ar gyfer disgyblion 6ed dosbarth – opsiwn cynaliadwy.
- Cynaliadwy ar gyfer y dyfodol – arian yno i ehangu a gwella'r ddau leoliad 6ed.
- Opsiwn gorau - o leiaf 3 ysgol i gael 6ed – Caergybi, Llangefni a David Hughes – yn ganolog i Amlwch a Bodedern.
- Mae disgyblion Bodedern yn teithio i Gaergybi – nifer cynyddol o siaradwyr Cymraeg a dylanwadu ar eraill i siarad.

Crynodeb

- Mae'n bwysig i ddisgyblion gael y dewis (parhau yn yr ysgol neu'r Coleg) Nid (coleg neu Goleg Menai).
- Ystyried newidiadau sy'n gynaliadwy y tu hwnt i 2-3years.
- Opsiwn 3 ysgol.
- Torrwch i lawr i 2 ysgol os nad yn ddigonol ond o leiaf peidiwch a chau 1 ysgol heb unrhyw reswm penodol.
- Mae'n bwysig bod y 6ed yn aros – ddim yn gallu fforddio mynd i unman arall.
- O ran enw da ysgolion, nid oes gan Ysgol Uwchradd Caergybi'r enw gorau - mae angen profi i bobl eu bod yn well na'r hyn y mae pobl yn ei feddwl.
- Drwy gael Bodedern yn uno efo Caergybi, byddai'n cynyddu'r Gymraeg yn eu hysgol.

9.2 Yn y sesiynau galw fewn, cafwyd nifer o sylwadau ac fe'i crynhoir isod:

Opsiynau

- Cadw 3 ysgol gyda 6ed dosbarth - Caergybi, Llangefni ac Ysgol David Hughes.
- Adolygu'r sefyllfa o 3 chweched mewn uwchradd - os dal ddim yn effeithlon cau un chweched arall.
- Credu y dylai'r cyngor newid ar ôl adolygu i weld sut mae pethau wedi gweithio. Bodedern yn gallu ymuno efo Caergybi neu Llangefni.
- Angen cadw 6ed Caergybi - ardal difreintiedig - ddim yn fodlon teithio.

Sylwadau Eraill

- Pe bai 6ed Caergybi yn cau - mi fuasai rhieni'r plant yn eu gyrru ar drên i Fangor neu bysai niferoedd o blant sy'n dewis mynd i chweched benderfynu peidio aros mewn addysg.
- Pryderon costau teithio - ardal ddifreintiedig - effeithio ar yr economi.

9.3 Cafwyd ymateb gan Gorff Llywodraethol Ysgol Uwchradd Caergybi i'r broses ymgysylltu ac mae mae copi o'r ymateb isod:

Rydym yn cytuno bod angen adolygu'r ddarpariaeth ôl-16 ar Ynys Môn ac yn gefnogol i wella safonau, cyfleusterau a chyfleoedd i'r holl fyfyrwyr yn ein cymuned Ynys. Teimlwn yn gryf y dylid lleoli hwb chweched dosbarth / canolfan ragoriaeth chweched dosbarth yng Nghaergybi, gan mai hi yw'r dref fwyaf ar Ynys Môn a bod ganddi fwy na dwywaith poblogaeth yr ail dref fwyaf. Mae gan Gaergybi, sy'n borthladd, hefyd gysylltiadau ffordd a rheilffordd ardderchog sy'n galluogi mynediad o bob rhan o Ynys Môn.

Mae gennym hanes cryf o gyflawni mewn cyrsiau galwedigaethol ôl-16 yng Nghaergybi. Cydnabuwyd nad oedd y rhain wedi'u cofnodi yn y tablau safonau ôl-16 yn y Ddogfen Ymgynghori ar ddarpariaeth ôl-16. Mae nifer y myfyrwyr yn uchel ac mae'r canlyniadau'n rhagorol.

Hoffem weld buddsoddiad mewn darpariaeth o ansawdd uchel ar gyfer pynciau safon uwch i sicrhau gwelliant parhaus mewn safonau, gan gynnig ystod o bynciau academiaidd i fyfyrwyr ar Ynys Môn er mwyn sicrhau bod disgwiliadau uchel yn cael eu cefnogi a'u cyflawni. Byddai hyn yn cynyddu niferoedd, gan y byddai myfyrwyr yn llai tebygol o adael yr Ynys ar gyfer addysg ôl-16 a'u dewisiadau pwnc.

Hoffem weld mwy o bynciau'n cael eu cynnig ar y safle, er mwyn lleihau amser teithio myfyrwyr, sydd, yn ein profiad ni, yn cynyddu cyfraddau gadael. Hoffem weld pynciau ychwanegol fel seicoleg, cymdeithaseg ac economeg yn cael eu cynnig ar y safle er mwyn cynyddu'r cyfleoedd i fyfyrwyr. Dymunwn i fwy o amser addysgu/gwersi gael ei ddarparu yn y chweched dosbarth, sy'n cyfateb i ysgolion eraill yng Nghymru, gan arwain at gyrraedd safonau uwch.

Gofynnwn i chi ystyried y posibilrwydd o athrawon yn gallu rhannu eu harbenigedd/darparu gwersi CA5 mewn canolfannau (hybiau) yn y model i gefnogi recriwtio a chadw athrawon o safon mewn ysgolion ar y lefel yma.

Mae'n hanfodol bod y cyfle i ddatblygu darpariaeth ddwyieithog yng Nghaergybi yn cael ei ddarparu mewn modd amserol. Adeiladu ar y ddarpariaeth yn Ysgol Cybi, a thrwy hynny sicrhau nad yw'r myfyrwyr o'n cymuned (y dref fwyaf ar Ynys Môn) o dan anfantais o ran gwneud cais am gyflogaeth leol a chael dewis cyfartal a theg.

Byddem yn pryderu y byddai llawer o fyfyrwyr o gefndiroedd incwm isel yn rhoi'r gorau i'w haddysg os nad oedd chweched dosbarth yng Nghaergybi. Byddai costau trafnidiaeth yn ffactor cyfyngol i fyfyrwyr o gefndiroedd incwm isel er gwaethaf eu gallu a'u huchelgais. Byddai hyn yn gam yn ôl o ran canlyniadau i bobl ifanc a byddai'n atgyfnerthu'r cysylltiadau rhwng amddifadedd a chyflawniad isel.

Mae gennym dîm Bugeiliol cryf yn ein hysgol a'n chweched dosbarth, a ddylai fod yn fodel wrth symud ymlaen yn yr adolygiad o'r chweched dosbarth. Yn ogystal â darparu cymorth gwerthfawr i fwy o fyfyrwyr sy'n fwy agored i niwed nad oes ganddynt lawer o hunanhyder, mae ein tîm Bugeiliol hefyd yn cynnig cyfleoedd a phrofiadau cyfoethogi ychwanegol i'n myfyrwyr chweched dosbarth er mwyn cefnogi eu ceisiadau i Brifysgol. Byddai cyfleoedd pellach i gynyddu'r profiadau hyn mewn chweched dosbarth mwy, gan greu cyfleoedd newydd i fyfyrwyr a chaniatáu iddynt

gystadlu ymhellach am leoedd mewn Prifysgolion gan gynnwys i Prifysgolion Grŵp Russell. Dylai hyn fod yn rhan o'r weledigaeth ar gyfer darpariaeth ôl-16 ar gyfer Ynys Môn gyfan.

Rydym yn cydnabod y byddai'r hinsawdd ariannol bresennol yn ei gwneud yn bosibl i opsiynau 6.1, 6.2 a 6.3 fod yn llai hyfyw, er y byddai cyfleuster newydd o'r radd flaenaf yng Nghaergybi ar gyfer ein pobl ifanc yn cael ei groesawu.

Cafwyd pleidlais ar opsiynau 6.5 (2 leoliad) a 6.6 (3 lleoliad). Roeddem yn teimlo na fyddai opsiwn 6.7 yn ateb y gofynion.

Canlyniad pleidlais y Corff Llywodraethu yn Ysgol Uwchradd Caergybi oedd mai Opsiwn 6.6 (3 lleoliad chweched dosbarth), oedd y dewis sy'n cael ei ffafrio ar hyn o bryd, o'r holl opsiynau cafodd eu hystyried.

Yn olaf, gofynnwn i'r broses hon fod yn un gyflym ac effeithlon, i leihau ansicrwydd i bawb ac unrhyw effaith negyddol gan gynnwys effaith ar niferoedd myfyrwyr ym mhob ysgol ar Ynys Môn.

9.4 Roedd barn un rhiant fel a ganlyn:

- Mae amserlen o 4 wythnos am gyfnod ymgysylltu yn "afrealistig" o fyr ac nad oedd hyn yn rhoi'r argraff fod y Cyngor o ddifrif yn ceisio barn yr amrediad o randdeiliaid restrir yn y ddogfen ymgysylltu.
- Nid oedd y Cyngor wedi sicrhau fod copïau o'r ddogfen ymgynghori ar gael i bawb yn unol â'r Ddeddf Cydraddoldeb
- Nid oedd cyflwyniad yn y cyfarfodydd ymgysylltu i gefnogi'r ddadl dros newid
- Nid oedd y Cyngor wedi defnyddio ffigurau amddifadedd fel %PYD neu ffigurau Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (MALIC) i osod y cyd-destun ar gyfer bob ysgol
- Sylwadau Estyn yn gallu dylanwadu ar ganfyddiadau y darlennydd
- Nid oedd pynciau galwedigaethol wedi eu rhestru yn y ddogfen ymgysylltu
- Dim digon o wybodaeth yn y ddogfen ymgysylltu i benderfynu ar opsiwn ffafredig
- Eisiau sicrwydd byddai asesiadau effaith yn cael ei cwblhau pan fydd y Cyngor yn ymgynghori'n statudol ar gynnig

10. YMATEBION O YSGOL GYFUN LLANGEFNI

10.1 Cynhaliodd y Pennaeth Addysg gyfarfod gyda 15 o ddisgyblion i gael eu barn ar yr opsiynau ac roedd eu hymatebion fel a ganlyn:

Un adeilad / coleg ar gyfer 6ed (opsiynau 6.1 a 6.2)

- Dosbarthiadau mwy - addysg well - cydweithio gyda mwy o ddisgyblion.
- Sefydliad newydd – broses recriwtio – mwyaf argraffyddol – gorau ar gyfer y swydd → safon arbennig.
- Cael yr athrawon gorau i ddysgu'r pwnc - safonau addysg yn cynyddu.
- Effaith ar lefel staffio'r ysgol.
- Problem gyda'r opsiwn yma –
 - Byddai athrawon "m'ond yn dysgu dau ddosbarth, 10 gwerau yr wythnos".
 - Llai o wersi i ddysgu felly yn gweithio yn rhan amser?
 - I osgoi sefyllfa rhan amser - dysgu mewn ysgol rhan o'r wythnos ac yn y coleg rhan arall.
 - Elfen teithio nôl ac ymlaen yn broblem.
- Os sefydlu coleg ar gyfer 6ed (dim o dan reolaeth Coleg Menai) - i gadw gwisg ysgol - teimlad o berthyn yn bwysig.

- Byddai'r opsiwn yma yn “galluogi chi i gal yr ansawdd gorau”. Byddai angen paratoi ar gyfer cymysgu/ gwahanol gefndiroedd.
- Hoff iawn o gymysgu efo ysgolion arall - OND cymysgu mewn un wers yn iawn ond dim cymysgu fel ysgol gyfan

Cau Ysgol Llangefni (Is-opsiwn o opsiwn 6.3)

- Gellir gwneud hyn gan fod Y.G.Ll. yn ganolog yn Ynys Môn a dosbarthu gweddill y plant rhwng y 4 ysgol uwchradd arall. Ond yn amlwg “nid ydym eisiau i hyn ddigwydd i Y.G.Ll.”.
- Syniad o gael un lle canolog yn effeithiol ac yn gwneud synnwyr.

Cau 2 ysgol Uwchradd (opsiynau 6.4 a 6.5)

- Cau 6ed Bodedern – agosach i Gaergybi i nhw fynd i'r ysgol neu gyda'r opsiwn i deithio i Llangefni.
- Pryder teithio – effaith ar hyd eich diwrnod.
- 3 ysgol i gynnal 6ed dosbarth - Llangefni, Caergybi ac Amlwch.
- 3 ysgol i gynnal 6ed dosbarth – Llangefni, Caergybi a David Hughes

Barn ar yr opsiynau

- Cydnabod bod rhaid neud rhywbeth ond i beidio newid gormod.
- Peidio cau unrhyw ysgol yn gyfan gwbl- effeithio ar bawb nid yn unig y 6ed.
- Lleiaf posib o newid i fod yn gynaliadwy – er mwyn osgoi gormod o newid.
- Ceisio lleihau'r nifer o ysgolion sy'n cael ei amharu /cael effaith arno.

Effaith colli 6ed dosbarth yn eich ysgol chi

- 6ed dosbarth yn cynnal nifer o weithgareddau i'r ysgol gyfan.
- Pawb yn edrych ymlaen drwy'r blynyddoedd yn yr ysgol er mwyn mynd i'r chweched.
- Edrych ymlaen at gael fwy o ryddid.
- Tynnu'r syniad o ryddid oddi wrth y disgyblion iau.
- Arfer mynd i'r ysgol - athrawon yn adnabod y plentyn ac yn ymwybodol o allu'r unigolyn.
- Ffactorau mae CSYM angen ei ystyried – bod plant yn edrych i fyny ac yn edmygu'r 6ed.
- Safonau gwell – blaenoriaeth pennaf ydi'r addysg – athrawon gorau.
- Awgrymwyd i siarad gyda Choleg Menai gan fod eu grwpiau lefel A nhw yn llai na'r grwpiau yn yr ysgolion

Athrawon Ysgol Gyfun Llangefni (32 yn bresennol)

- Awgrymwyd “symud y ffin o 25 i 20 o ddisgyblion mewn pob dosbarth gan fod dosbarth 0 25 disgybl yn fawr i un athro ac yn llawer o bwysau”.
- Byddai teithio ychwanegol pa bynnag opsiwn fydd yn cael ei ddewis a byddai hyn yn cael effaith ar staff.
- Cydnabod fod angen neud rhywbeth - cadw effaith mor isel â phosib ar Ynys Môn.
- Nid oedd y staff “eisiau sefyllfa fel Coleg Meirion Dwyfor ble oedd neb i ofyn am gymorth. Mae cael 1 athrawes llawn amser a 4 athrawes rhan amser yn golygu gwahanol bobl yn dysgu gwahanol bethau / gwahanol ffurf o weithio”.
- Mae 3 pwnc Mathemateg sef ystadegau, mecaneg, mathemateg pellach yn golygu 3 pwnc gwahanol o fewn 1.
- Pwy fydd eisiau dysgu dosbarth mawr o 25 – llawer o bwysau.

10.2 Yn y sesiynau galw fewn, cafwyd nifer o sylwadau ac fe'i crynhoir isod:

Opsiynau

- Cadw 6ed ym mhob ysgol ac ystyried gwersi ar lein yn well.
- Angen o leiaf 3 ysgol gyda chweched dosbarth - Caergybi, Llangefni ac Ysgol David Hughes.
- Ceisio cadw'r effaith ar gyn lleied o ddisgyblion.
- Hoff o'r syniad o cael ysgol yn top, canol a gwaelod.
- Ddim yn ffafrio mynd i goleg chweched - dosbarthiadau rhy fawr.

Sylwadau Eraill

- Safon addysg Ynys Môn yn bwysig - angen newid - cydnabod hynny
- Sefyllfa ar hyn o bryd - ydy plant yn dewis pynciau yn yr ysgol yn hytrach na dewis yn iawn.
- Teimlad ar sefydliad newydd - darparu ar gyfer y byd gwaith a choleg.
- Codi'r bar o bwy sy'n cael dod yn ôl i wneud lefel A.
- Effaith trafnidiaeth ar blant - ddim yn perfformio cystal.

10.3 Ni dderbyniwyd ymateb gan Gorff Llywodraethol Ysgol Gyfun Llangefni i'r broses ymgysylltu.

11. YMATEBION O YSGOL DAVID HUGHES

11.1 Cynhaliodd y Pennaeth Addysg gyfarfod gyda 30 o ddisgyblion (Bl. 13, Bl.12, Bl. 11 a Bl. 10) i gael eu barn ar yr opsiynau ac roedd eu hymatebion fel a ganlyn:

- Nid yw'n syniad grêt cau Ysgol David Hughes – mae'r ysgol yn rhwystro plant rhag fynd dros y bont i gael addysg.
- Byddai 90% o'r disgyblion yn y cyfarfod yn dewis mynd i Ysgol Friars os fyddai Ysgol David Hughes yn cau.
- Roedd “1/3 o blant Sir Fôn yn mynychu [6ed] David Hughes. Byddai mwy o ddisgyblion yn symud i Friars a llai ohonynt yn mynd i'r adeilad newydd 6ed - felly pwrpas yr holl beth yn mynd i fod yn wastraff oherwydd bod llawer yn mynd i fynd i ysgol sydd efo 6ed”.
- Wrth weld fod gymaint o ddisgyblion yn ffafrio mynd i Friars nag i'r coleg newydd, roedd pryder mawr am yr iaith Gymraeg.
- O ran Coleg 6ed dosbarth, roedd pryder am deithio a chostau teithio. Nid oedd rhai yn ei weld yn deg i deuluoedd y plant dalu am gostau teithio. Roedd “angen ystyried prydau cinio ysgol am ddim”.
- Wrth i'r 6ed dosbarthiadau uno, byddai dosbarthiadau'n mynd yn fwy a byddai hyn yn golygu “llai o sylw i'r disgyblion, yn enwedig i'r rhai sydd gydag anghenion a byddai safonau graddau yn gostwng”.

- O ran yr opsiwn efo 2 o'r ysgolion (h.y. cael y ddarpariaeth 6ed mewn 2 ysgol uwchradd), teimlad rhai oedd Ysgol David Hughes ac Ysgol Uwchradd Caergybi dylai'r rhain fod. Yna, gellid rhannu'r pynciau i'r 2 ysgol. Mynegwyd pryder am deithio o un pen o'r ynys i'r llall.
- Barn rhai oedd byddai gwireddu'r opsiynau hyn yn cynyddu anhwylder gorbryder i rai disgyblion. Roedd rhai yn fwy cyfforddus o aros mewn ysgol maen nhw'n ei adnabod yn lle dechrau o ddechrau eto. Eu teimlad oedd bod "naws gartrefol mewn ysgol"
- Ar hyn o bryd, mae cyfleoedd i weithio gyda disgyblion iau sy'n "bwysig ar gyfer rôl chweched". Byddai hyn yn gallu cael ei golli o wireddu'r opsiynau hyn.
- Roedd rhai'n awgrymu "tynnu'r niferoedd sydd mewn dosbarth o 25 lawr i 20 (cyfartaledd)".
- Pryder staffio – staff yn cael ei diswyddo.
- Byddai unrhyw newid yn cael effaith ar bynciau consortiwm e.e. Addysg gorfforol ac yn torri'r pwnc i fyny.
- Roedd rhai yn pryderu am y ddarpariaeth yng nghanol y symud a sut fyddai'r disgyblion yn cael eu haddysg. O ran unrhyw newid, barn rhai oedd bod y berthynas efo athrawon "yn mynd i fod yn heriol". Y teimlad oedd bod "rhaid cynllunio yn iawn er mwyn sicrhau fod bob dim yn mynd yn iawn".
- Os penderfynwyd gweithredu opsiwn 6.6 sef cael y ddarpariaeth 6ed dosbarth mewn 3 lleoliad, barn y disgyblion oedd i "gael gwared â Bodedern ac Amlwch".
- Nid oedd y disgyblion o blaid opsiwn 6.7 sef cael y ddarpariaeth 6ed dosbarth mewn 4 canolfan gan "nad oedd pwynt cau un".

11.2 Roedd barn y 70 aelod o staff oedd yn bresennol a'u cwestiynau fel a ganlyn:

- Cyfle i'r disgyblion neud blwyddyn yn yr ysgol- 'dewch atom ni am flwyddyn' - pwysigrwydd yr AS - gradd ar ben ei hun, llai o ddisgyblion yn gadael ysgol ar ôl As.
- Sylw at ddiswyddiadau - enfawr drwy'r sir - pa bynnag opsiwn mae'n mynd i newid sefyllfa staffio - trafod mwy yn y dogfennau plis - staffio.
- Ddim yn ffafrio opsiwn 1 na 2 - colegau. Cadw 6ed mewn ysgol. O leiaf 3 ysgol - gadael i'r plant fynd i'w fam ysgol.
- Ddim eisiau neud dim byd efo'r 6ed ar hyn o bryd - disgwyl i weld be sy'n digwydd efo TGAU wan - AW - os rydan ni yn mynd i ddisgwyl - disgwyl bydda ni a fydd hi'n rhy hwyr.
- Os mae 6ed dosbarth yn mynd o un o'r ysgolion - gobeithio bydda chi yn sefydlu model newydd ar gyfer gweddill yr ysgol.
- Un o'r blaenoriaethau Darpariaeth iaith - pwnt cychwynnol -eisiau mwy o ffeithiau iaith yn y ddogfen - nifer o ddisgyblion yn cael ei effeithio. Cyfle ieithyddol. Ffactor rhaid ystyried.

- Coleg trydyddol - **ffigyrau 25 mewn dosbarth** - neb yn cytuno bydd safonau yn cael ei wneud. Cadw'r safonau yn uchel. Pynciau ymarferol - niferoedd cemeg - tua 12/15 ar y mwyaf. Naid o'r isafswm o 12 i uchafswm o 25.
- Rhieni yn mynd i yrru nhw dros y bont – dechrau nhw efo ysgol sydd efo 6ed yn barod.
- Plant yn dod dros y bont i'r ysgol y mae hefyd. Sgôp hefyd bod nhw'n dod a mwy drosodd i'r ysgol. Llawer o ddisgyblion yn symud i David Hughes ar gyfer 6ed dosbarth yn barod.
- Staffio - colegau - Proses recriwtio - athro gorau. Staff yn symud o'r ysgol i'r coleg chweched - cael effaith ar yr ysgol.
- Dysgu pynciau gwahanol - yn y coleg - fel coleg Meirion Dwyfor - dewis yr athrawon gorau - nhw'n gadael - nid yn unig yn dysgu'r pynciau ma' nhw'n neud fel cemeg - llenwi amserlen gyda phynciau gwahanol.
- Ddim yn ddigonol i gynnal swydd llawn amser - feysydd arbenigol - rhan fwyaf ddim digon i gynnal swydd barhaol swydd llawn amser. Pwnc ddim yn hollol glir.
- Opsiwn o ran - cyd weithio mewn ysgol a choleg.
- **Cydnabod bod rhaid gwneud rhywbeth OND dweud yn hunanol iawn – “yn fan hyn ryda ni'n neud yn iawn”.**
- Cydnabod pwysigrwydd symud ymlaen er mwyn lles y disgyblion - meddwl am ddyfodol disgyblion môn i gyd - cyngor gorau gan yr athrawon sydd yn eu hadnabod orau.
- Symud o ysgol am 5 mlynedd – i 2 flynedd i goleg –cyfnod anodd iawn– gymaint fwy o ddisgyblion sy'n dioddef efo gorbryder – iechyd y disgyblion yn bwysig.
- Sefyllfa Wylfa Newydd– poblogaeth yn mynd i gynyddu – digon o le i'r plant. Amcan fod 200 o blant yn mynd i ddod i'r ynys ar sail Horizon.
- Un opsiwn - un sefydliad yn ysgol David Hughes □ llai o gludiant - un daith i'r disgyblion - gofal bugeiliol -adeiladu bloc newydd i'r chweched.
- Un lle yn David Hughes – 6ed dosbarth – persbectif rhiant dod pen arall – addysg Gymraeg. Caerdybi a Bodedern – ddim yn debygol gadw un nhw – cludiant – yn wleidyddol haws.
- Yn Ysgol Gynradd Benllech □ dewis mynd i ysgol efo chweched - fel persbectif rhiant.
- Un lle ddim yn ddigon – angen o leiaf 2 ysgol. Mynd i gal effaith → ar weddill yr ysgol wrth gal 600 o ddisgyblion 16-18 yn un ysgol.
- Ardaloedd difreintiedig ymhob man nid yn unig yng Nghaerdybi.
- 2 leoliad – ddim yn deud na 300 a 300 – haws cael un?
- Meddwl fel athrawes yn yr ysgol tin dysgu ond fel rhiant mewn ysgol arall lle mae dy blentyn yn mynychu.

11.3 Yn y sesiynau galw fewn, cafwyd nifer o sylwadau ac fe'i crynhoir isod:

Opsiybau

- Peidio cau YDH - ysgol yn nadu i blant fynd dros y bont i Ysgol Friars. Ffaffio cadw 3 ysgol ar agor - Ysgol David Hughes, Llangefni a Caergybi.
- Un opsiwn - sefydlu pob 6ed dosbarth mewn un ysgol -YDH - adeiladu bloc newyddi'r 6ed - ond ddim yn hoff o'r syniad o'r niferoedd - 600 o blant 16-18oed mewn un adeilad.
- Ddim yn hoff o'r syniad o goleg trydyddol na un uned i 6ed dosbarth - eisiau i chweched aros mewn awyrgylch ysgol - profiadau.

Sylwadau Eraill

- Cydnabod bod rhaid gwneud rhywbeth - ond siarad yn hunanol - mae'r ysgol yma yn gwneud yn iawn.
- Nifer fawr o ddisgyblion yn dioddef o anhwylder gorbryder - hyn yn mynd i gael effaith meddyliol ar ddisgyblion sydd yn mynd o ysgol i goleg.
- Pryder ieithyddol - dymuno cael fwy o wybodaeth yn y ddogfen nesaf.
- Pryder staffio - dymuno cael fwy o wybodaeth yn y ddogfen nesaf.
- Pwysigrwydd As mewn ysgol - athrawon yn annog disgyblion i drïo blwyddyn o AS - adnabod y disgyblion / gwybod eu gallu.
- Anodd meddwl fel athro mewn un ysgol a fel rhiant mewn ysgol arall.

11.4 Ni dderbyniwyd ymateb gan Gorff Llywodraethol Ysgol David Hughes i'r broses ymgysylltu.

11.5 Cafwyd ymateb gan riant disgybl yn yr ysgol oedd yn gofyn am i'r ysgol "aros yn agored er mwyn sicrhau parhad safonau gofal ac addysg" oherwydd oedd ofn gan y rhiant byddai hyn yn "amharu ar addysg y plentyn ac ar y graddau byddai'n debygol o gael".

11.6 Cafwyd ymateb gan aelod o staff yr ysgol. Roedd yn dweud fod disgyblion y chweched dosbarth yn cael effaith ar yr holl ysgol drwy:

- weithgareddau fel "mentora cyfoedion, rhedeg clybiau a gweithgareddau yn ystod y diwrnod ysgol a helpu gyda nosweithiau agored"
- fod yn esiampl i ddisgyblion eraill.

Ym marn yr aelod staff, byddai cau'r chweched dosbarth yn holl ysgolion uwchradd Môn a cael un ddarpariaeth ganolog i'r chweched dosbarth yn cael "effaith ddwfn" ar ysgolion uwchradd yr ynys byddai'n mynd "tu hwnt i ffactorau ariannol, logisteg a staffio". Roedd o'r farn y dylid cadw "dosbarthiadau'r 6ed sydd yn fwyaf hyfyw" ac y dylid cadw'r chweched dosbarth yn Ysgol David Hughes gan ei fod yn "fawr, yn llwyddiannus yn academiaidd ac yn hyfyw yn ariannol". Yn ogystal, roedd y rhanddeiliaid yn meddwl byddai cau'r chweched dosbarth yn Ysgol David Hughes yn golygu byddai disgyblion yn teithio i ysgolion uwchradd ar y tir mawr yn hytrach nag i ddarpariaeth ganolog ar yr ynys. Teimlai y byddai "cadw tair dosbarth chweched a cau dwy yn rhoi cyd-bwysedd rhwng "lleihau gwariant, cadw hyblygrwydd a chadw cymunedau dysgu llwyddiannus".

12. YMATEBION O YSGOL SYR THOMAS JONES

12.1 Cynhaliodd y Pennaeth Addysg gyfarfod gyda 30 o ddisgyblion (6ed, bl.10 a bl.11) i gael eu barn ar yr opsiynau ac roedd eu hymatebion fel a ganlyn:

Ysgol Syr Thomas Jones

- Pryder y disgyblion ym mlwyddyn 12 oedd eu bod am fod yng nghanol y trawsnewid.
 - Eu teimlad oedd byddai angen cynllun i helpu'r plant rheiny er mwyn rhoi cymorth iddynt ac er mwyn cadw safonau addysg.
- Cafodd yr ysgol fel y mae hi arolwg Estyn arbennig.
- Pryder staffio oedd byddai staff yn colli swyddi.
- Pryder am docyn bws i ddisgyblion dros 16 yn costio £120 am docyn bws
- Mae angen ystyried cludiant ac angen ystyried costau o bob ysgol i wneud y broses yn deg.
- Pryderon teithio - Amlwch yn ogleddol ac yn bellach i ffwrdd o bob ysgol arall ac roedd rhai'n meddwl fod hyn yn eu rhoi nhw mewn anfantais.
- Petai'r opsiwn o goleg 6ed dosbarth yn digwydd, roedd pryder am yr effaith posib ar weddill yr ysgol a bod hyn yn broses cymhleth iawn.
- Manteision 6ed dosbarth
 - Opsiwn Cadw Amlwch a David Hughes – digon o le i ddal nhw.
- **NA - Coleg trydyddol** - Na (eisiau profiad ysgol dim profiad Coleg Menai) y penaethiaid yn colli rheolaeth o safonau addysg.
- **Coleg chweched dosbarth** (o dan y rheolaeth) - colli cyfleoedd i weithio gyda phlant iau - colli allan i roi ar CV a chais prifysgol. Gweld faint mae 6ed yn cyfrannu tuag at yr ysgol.
 - Colli cysylltiad gydag athrawon.
 - Mwy o blant mewn dosbarth – llai o sylw – graddau yn disgyn.
 - Llai o blant mewn dosbarth - anodd - effeithio ar yr elfen tîm mewn dosbarth.
 - Lleihau'r niferoedd mewn dosbarth o 25 i 20.
- Roedd y disgyblion yn ffafrio – **2 lleoliad 6ed mewn ysgol** – cyfle i bobl deithio – ddim yn deg fod disgyblion o ardal Amlwch yn gorfod teithio.
- Angen y cymysgedd o Gymraeg a Saesneg - gallu dewis cyfrwng y pynciau/dosbarthiadau dwyieithog.
- Hawl i'r disgyblion cael y dewis o ba gyfrwng maen nhw eisiau dilyn y cwrs.
- Ella fysa rhieni yn dewis dechrau eu plant nhw mewn ysgol gyda 6ed yn barod.

12.2 Yn y sesiynau galw fewn, cafwyd nifer o sylwadau ac fe'i crynhoir isod:

Opsiyau

- Yn erbyn coleg trydyddol a choleg chweched dosbarth - dymuno profiad ysgol nid coleg.
- Ffafrio cadw 3 ysgol gyda 6ed dosbarth - angen neud yn siŵr fod dwyieithrwydd ym mhob ysgol nid label 'ysgol Gymraeg' a 'ysgol Saesneg'. Cadw Amlwch - bellach i ffwrdd o bob un arall.

Sylwadau Eraill

- Cydnabod bod rhaid gwneud rhywbeth i wella addysg lefel A ar Ynys Môn. Pryder staffio- athrawon yn cael ei diswyddo - broses anodd.
- Pryder teithio yn bell o Amlwch - ddim yn agos i ddim un ysgol arall ar yr ynys.
- Pryder am y plant sydd yn mynd i fod yng nghanol y newid.
- Pryder bod rhieni am ddechrau eu plant mewn ysgol gyda 6ed dosbarth yn barod. Os penderfynir gwneud ysgol gydol oes yn YSTJ 3-18 – byddai'r gost yn llai yn y pendraw.

- Angen ystyried adeilad YSTJ - angen gwario yn ariannol ar adeilad YSTJ i'w wneud yn gynaliadwy ar gyfer y disgyblion iau.

12.3 Cafwyd ymateb gan Gorff Llywodraethol Ysgol Syr Thomas Jones i'r broses ymgysylltu ac mae copi o'r ymateb isod:

YMGYSYLLTU – Y DDARPARIAETH OL-16
YMATEB CORFF LLYWODRAETHOL YSGOL SYR THOMAS JONES

Yn dilyn cyhoeddi'r ddogfen ymgysylltu a'r sesiynau galw heibio a gynhaliwyd yn yr ysgol hoffai aelodau corff llywodraethol yr ysgol gynnig y sylwadau isod fel ymateb i'r ymgysylltiad. Mae ein hymateb yn gryno ac yn ymgais ar gyfleu barn y corff ar yr hyn sydd orau, dan yr amgylchiadau heriol, ar gyfer sicrhau dyfodol llewyrchus i bobl ifanc ardal Amlwch ac Ynys Môn. Dylid ystyried y pwyntiau isod yng nghyd-destun yr ymgysylltiad ar ysgolion ardal Amlwch yn ogystal.

1. Dyfodol Addysg Ol-16

- 1.1. Mae'r corff yn cydnabod sefyllfa gyllidol ddyrys y cyngor a'r ysgolion ac yn llawn ymwybodol o'r gwasgu sydd ar y grant ol-16.
- 1.2. Mae daearyddiaeth Ynys Môn yn awgrymu'n gryf pe byddai newid i'r ddarpariaeth yn golygu lleihau nifer y safleoedd y dylid ystyried cadw darpariaeth yn YSTJ er mwyn gwasanaeth ardal eang y Gogledd Ddwyrain.
- 1.3. Mae'r safonau a'r profiadau y caiff myfyrwyr y 6ed yn YSTJ dros y blynyddoedd diwethaf yn gadarn ac os ydi safonau yn brif yrrwr dros adolygu'r ddarpariaeth yna dylai YSTJ barhau i ddarparu.
- 1.4. Mae croes gysylltu amlwg rhwng yr ymgysylltiad hwn a'r ymgysylltiad am ysgolion ardal Amlwch. Gallai gwneud newidiadau i'r naill gaiff effaith andwyol ar y llall. Nid ydym yn credu bod gwaith digonol wedi'i wneud i ystyried hyn ac o'r herwydd ni ddylai unrhyw opsiynau ffurfiol gael eu cyflwyno i ymgynghori arnynt hyd nes bod astudiaeth fanwl wedi'i gwblhau.
- 1.5. Ni fyddai diddymu darpariaeth ol-16 yn ardal Amlwch yn cynorthwyo'r gwaith o geisio codi uchelgais pobl ifanc mewn tref ac ardal difreintiedig. Mae edrych i fyny ar fyfyrwyr 6ed dosbarth wrth ddatblygu yn arf bwerus yn y frwydr hon ac yn un o'r ffactorau allweddol pam fo YSTJ yn llwyddo yn ein barn ni.
- 1.6. Mae manteision amlwg i gynnal 6ed dosbarth yn YSTJ os bydd penderfyniad i droi'r ysgol yn ddarparwr gydol oes. Mae addysg ol-16 ar safle'n allweddol i'r dilyniant addysgiadol. (Gweler ein hymateb i'r ymgysylltiad arall)
- 1.7. Mae'r arolwg ar lein yn gofyn i bawb gytuno neu anghytuno gyda datganiadau penodol ar opsiynau gwahanol ond nid ydym o'r farn bod digon o dystiolaeth ac ymchwil i effaith yr opsiynau amrywiol ac felly nid yw'r corff yn gallu ymrwymo i ddim un opsiwn.
- 1.8. Hyd yma nid oes astudiaeth o ran rhesymoli'r ddarpariaeth ar draws yr ynys mewn ffordd gyllideb a rhesymegol wedi digwydd er mwyn gweld os oes posibil gwneud arbedion, cwtogi a rhannu'r baich. Mae'r cynllunio strategol wedi bod fwy ar sail ymateb i angen mewn ffordd anstrategol, tymor byr.
- 1.9. Mae blas drwy'r ddogfen mae YSTJ yw'r broblem lle mewn gwirionedd diffyg niferoedd pobl ifanc oed 16 i 18 yw'r broblem. Ni ddylai gael ei ymdrin ag o mewn ffordd lleol gan bod gan pob person ifanc yr un hawl a'r person ifanc nesaf i lawr y ffordd. Mae angen ymateb strategol sydd yn deg ar bawb ac sydd yn gweld tu hwnt i'r sefyllfa bresennol a'r atebion sydd yn rhoi arbedion cyllidol cyflym yn y byr dymor. Mae angen adnabod y patrymau o ran safonau, niferoedd disgyblion, prosiectau diwydiannol mawr, ardaloedd twf, patrymau adeiladu tai, gwybodaeth am y sector fusnes, materion teithio ac ati.
- 1.10. Mae'r corff yn barod i gymryd rhan mewn trafodaethau aeddfed pan fo'r wybodaeth yn glir ac yn gywir a phan fo astudiaethau effaith cadarn ac achosion busnes cadarn ar gael.

12.4 Cafwyd ymateb gan aelod o staff yr ysgol oedd yn dweud am yr ysgol:

1. “Rydym yn ysgol ofalgar lle ble mae'r disgyblion yn dymuno dilyniant o TGAU i lefel A o fewn ei bro naturiol.
2. Yn ddaearyddol, rydym ymhell i ogledd yr ynys, felly dylsem wasanaethu ein hardal ni. Yn ogystal mae gennym y potensial i wasanaethu ardal ehangach yng ngogledd/canol yr Ynys (tebyg i hen ffiniau'r sir cyn dyfodiad Bodedern.)
3. Safonau - mae safonau addysgu uchel yma, ac mae hyn wedi'i gydnabod. Nid oes llawer yn gollwng ein pynciau yng nghyfnod lefel A sy'n destiment o'i boddhad cyffredinol
4. Adborth y disgyblion sy'n teithio i ddarparwyr eraill yw bod maint rhai dosbarthiadau yn rhy fawr (dros 30 disgybl) sy'n effeithio ar safonau yn y pynciau hynny.
5. Effaith ar y gymuned - mae Amlwch yn gymuned ddifreintiedig lle gwelir yr ysgol yn gyflogwr pwysig. Byddai tynnu'r chweched oddi yma yn gwanhau'r ysgol a'i ddylanwad o fewn y gymuned.

** Un awgrymiad teg a wnaed oedd cynnig 3 safle chweched ar yr Ynys ar ffurf triongl, hefo ninnau fel y darparwr yng ngogledd y sir. Credaf y byddai hyn yn decach yn ddaearyddol ac yn sicrhau gobeithio y byddai mwy o blant yn dychwelyd i addysg 6ed dosbarth ar draws yr Ynys.”

12.5 Cafwyd ymateb gan randdeiliad yr ysgol oedd yn gofyn:

“Pam nac ydi adroddiad Estyn 2018 yn cael ei argraffu ar gyfer y ddogfen presennol, ydi tystiolaeth adroddiad Estyn 2013 yn rhoi argraffiad presennol o ysgol uwchradd YSTJ Amlwch ai chanlyniadau.

Rhaid sylweddoli o dan arweiniaeth modern Mr Bayley y bod yr ysgol yn cystadlu yn gryf ac bod canlyniadau presennol yn awgrym bod yr ysgol yn symud yn ei blaen yn academiaidd ac hefyd mewn elfennau eraill yn cynnwys chwaraeon, adloniant ac eraill.”

12.6 Roedd rhanddeiliad arall yn dweud ei bod “yn erbyn i chi gau YSTJ oherwydd dydi o ddim yn deg disgwyl i blant deithio o'r ardal i ysgolion eraill. Mae gen i deulu yn yr ardal sydd wedi bod i'r ysgol a bysa gorfod mynd i rywle arall wedi cael effaith arnyn nhw gan fysa eu diwrnod yn hir. Felly mae yr yn peth yn wir am gau chweched dosbarth. Bysa raid i blant deithio i David Hughes neu Caergybi sydd ddim yn neud sens ac oedd yr ysgol di dod yn gyntaf flwyddyn diwetha ac ail blwyddyn yma sy'n well na David Hughes a Caergybi. Cofiwch hynny cyn gwneud penderfyniad”.

12.7 Ysgrifennodd rhanddeiliad arall “i wrthwynebu eich bwriad i gau Chweched dosbarth Ysgol Syr Thomas Jones. Mae gogledd yr ynys yma'n marw ac bydd hyn yn floedd enfawr i'r ardal ac un cam agosach at gau yr ysgol yn gyfangwbl. Bydd nifer o blant yn dewis peidio dilyn llwybr addysg bellach, a'i gobeithion am ddyfodol disglair yn diffodd. Mae hi'n amser i'r cyngor gydnabod fod Ynys Môn yn estyn i'r gogledd o Langefni. Mae Amlwch yn ardal tlawd, wedi ei dagu o arian ers blynyddoedd er mwyn ehangu ardaloedd eraill. Beth am symud Chweched dosbarth gweddill ysgolion Môn i Amlwch? Neu gau Bodedern? Rhowch gyfle i Amlwch. Lladwch ein ysgolion ac fe laddwch ein cymunedau bach, ein gobaith ac ein iaith. Mae eich bwriad yn anfoesol a chywilyddus. Nid yw polisïau dinasoedd a threfi mawr yn gweithio i ardaloedd gwledig. Dylia chi fod yn ein amddiffyn dim bygwth ein dinistrio”.

13. YMATEBION GAN GRŴP LLANDRILLO MENAI

13.1 Yn ogystal â threfnu cyfarfodydd gyda'r pum ysgol uwchradd ar yr ynys, trefnwyd cyfarfod gyda Choleg Llandrillo Menai gan eu bod nhw yn ddarparwr addysg ôl-16 ym Môn. Roeddent

yn “croesawu’r cyfle i gyfrannau i’r drafodaeth parthed opsiynau ôl-16 yn Ynys Môn gan fod rhesymoli addysg ôl-16 wedi bod yn flaenoriaeth inni ers sawl blwyddyn bellach ac rydyn yn croesawu bod Ynys Môn yn gyrru’r agenda ymlaen gyda brwdfrydedd”.

Er hynny, roeddent yn siomedig “na chawsom gyfrannu i’r ddogfen ymgysylltu fel aelod o Bartneriaeth Ddysgu ôl-16 Gwynedd a Môn”.

Wrth ystyried yr opsiynau gynigir yn y ddogfen, fel sefydliad byddem yn barod iawn i weithio gyda’r Cyngor i edrych ar drefniant allai alluogi opsiwn 6.1 neu 6.2 gael ei chyd-leoli ar dir y Grŵp yn Llangefni.

Byddai cyd-leoli ar Gampws Coleg Menai yn Llangefni yn cynnig mynediad parod at labordai proffesiynol y Ganolfan Dechnoleg Fwyd ynghyd â gweithdai diwydiannol sy’n cynnwys y dechnoleg ddiweddaraf, gan gynnwys roboteg, ar gyfer pynciau gwyddonol a Pheirianyddol.

Yn ogystal a’r manteision hyn, mae yna nifer o fanteision sydd yn cael ei rhestru o dan yr opsiynau eraill, 6.3 i 6.6, y teimlir dylid cael ei cynnwys fel manteision ar gyfer Trydyddol. Mae angen hefyd ymhelaethu ymhellach y cyfleon ddaw yn sgil strwythur trydyddol, sef cynnig mynediad hawdd at bynciau galwedigaethol a rhannu’r adnoddau y cyfeirir atynt uchod wrth gydleoli yr uned 6ed dosbarth ar gampws Llangefni.

Gyda hyn byddem yn amlwg yn dymuno i ysgolion y Sir ynghyd â swyddogion y Sir fod yn rhan annatod o lywodraethiant unrhyw fodel ar y cyd gyda Grŵp Llandrillo Menai – byddai hyn yn rhywbeth y byddem yn awyddus iawn i drafod ymhellach ar y cyfle cyntaf.

Mater arall sydd angen ei atgyfnerthu a’i bwysleisio fel rhan o’r ymgynghoriad pellach yw’r ffaith y byddai strwythur trydyddol yn sicrhau a chadarnhau dosbarthiadau cyfrwng Cymraeg hyfyw ar gyfer pob Pwnc.

Yn ychwanegol, credwn bod angen rhannu gwybodaeth gyda rhan-ddeiliad o sut mae canlyniadau TGAU a Lefel A, yn genedlaethol, yn gwella ar draws yr holl ddangosyddion ble mae yna ysgolion 11-16 a cholegau 6ed dosbarth yn rhan o broses drydyddol.

Wrth symud ymlaen mae Grŵp Llandrillo Menai yn awyddus iawn i rannu pa bynnag ddata a gwybodaeth sydd gennym parthed canlyniadau ac ansawdd y ddarpariaeth Drydyddol sydd yn bodoli eisoes yn ardaloedd Dwyfor a Meirionnydd. Gallwn hefyd gynnig enwau cyn ddisgyblion addas all gynnig llais y dysgwyr o safbwynt dysgwyr sydd wedi bod trwy addysg drydyddol.

Fel sefydliad mae gennym gysylltiadau cryf gyda sefydliadau addysg bellach yng Nghymru ble mae yna fodolau llwyddiannus iawn o addysg ôl-16 mewn sefyllfa trydyddol. Byddem yn awyddus iawn i drefnu ymweliadau gyda Choleg 6ed Glannau Dyfrdwy a 6ed Glyn Ebwy i swyddogion ac aelodau perthnasol o’r Cyngor petai hynny yn ddymunol.

Hyderir y gall y sylwadau hyn gael eu hystyried yn llawn wrth edrych i ddatblygu’r broses ymgynghorol a’r opsiynau ôl-16 ac edrychwn ymlaen i fod yn rhan rhagweithiol wrth iddi symud yn ei blaen.

14. YMATEBION ERAILL

14.1 Yn ogystal â chwrdd gyda staff, llywodraethwyr, rhieni a Grŵp Llandrillo Menai, anfonwyd y ddogfen ymgysylltu at y rhanddeiliaid canlynol:

- Cyngor Gwynedd;
- Swyddogion Llywodraeth Cymru;

- Aelodau Cynulliad rhanbarthol a lleol ac Aelod Seneddol
- Estyn;
- undebau'r athrawon ac undebau staff ategol;
- y Consortiwm Addysg Rhanbarthol sef GWe;
- y Consortiwm Trafnidiaeth Ranbarthol sef Taith;
- Comisiynydd Heddlu a Throseddau Gogledd Cymru;
- y Bartneriaeth Cymunedau yn Gyntaf;
- Gwasanaeth Ieuenctid yr Awdurdod;
- Cynghorau cymuned
- Ysgol Gyfun Llangefni.

14.2 Derbyniwyd ymateb gan swyddog Undeb Cenedlaethol Athrawon Cymru (UCAC) a dyma'r hyn oedd ganddynt i'w ddweud:

Ymgysylltiad Cyhoeddus: Adolygu'r Ddarpariaeth Ôl-16, Cyngor Sir Ynys Môn.

Nid oes gan UCAC farn benodol ar y newid i'r ddarpariaeth ôl-16, hyn yn bennaf oherwydd nad oes consensws ymysg aelodau UCAC ar y ffordd gorau ymlaen, ond hefyd oherwydd bod y ddarpariaeth, ei effeithiolrwydd a'i effeithlonrwydd yn amrywio drwy'r Sir.

Mae UCAC yn cydnabod bod rhinweddau i leihau'r nifer o sefydliadau sydd yn darparu addysg ôl-16 yn y Sir, ond eto'n ymwybodol iawn o bwysigrwydd chweched dosbarth i ysgol ar sawl lefel.

Mae'n amlwg bod yna sawl enghraifft o ddarpariaeth chweched dosbarth effeithiol yn y Sir, ac na ddylid o reidrwydd gosbi'r canolfannau hynny oherwydd gwendidau mewn canolfannau eraill, oni bai bod cydsyniad i newid yn amlwg. Ymhellach, mae'n bwysig nodi na ellir mesur llwyddiant chweched dosbarth drwy ddata moel yn unig, yn enwedig o ran y safonau (nid yw'r ddogfen yn adlewyrchu unrhyw elfen o werth ychwanegol wrth drafod canlyniadau) a'r gost.

Yn gyffredinol mae UCAC o'r farn y dylid sicrhau:

1. Bod disgyblion â'r hawl i addysg drwy gyfrwng y Gymraeg – ac mae tystiolaeth amlwg o golegau trydyddol yn y Gogledd Orllewin lle nad oes cyfle i dderbyn addysg yn y Gymraeg ar y rhan fwyaf o gyrсияu, er gwaetha'r ffaith bod yna 'addysg ddwyieithog' yn swyddogol ar y gyrсияu penodol hynny. Felly, dylid rhoi cefnogaeth swyddogol ac ymarferol i'r egwyddor o bynciau'n cael ei gynnig drwy gyfrwng y Gymraeg.
2. Bod yr athrawon sydd yn addysgu mewn unrhyw ganolfan chweched dosbarth yn parhau i dderbyn tâl ac amodau athrawon, gan gynnwys y ddarpariaeth bensiwn. Ymhellach, dylai athrawon dderbyn cytundebau llawn amser, parhaol lle bynnag bo hynny'n bosibl.
3. Bod y rheiny sy'n cael eu hapwyntio i swyddi addysgu mewn unrhyw ddarpariaeth ôl-16 yn dod o'r pwll athrawon sy'n cael eu cyflogi yn yr ysgolion sy'n cael eu heffeithio yn y lle cyntaf drwy weithdrefn apwyntio 'mewnol'. Dylid ond hysbysebu'n allanol o beidio â derbyn unrhyw geisiadau addas o'r 'cylch'.

Felly, o ran yr opsiynau unigol, mae'n amlwg na fyddwn yn cymeradwyo opsiwn 6.1. Fel arall, oherwydd amrywiaeth barn nid oes modd i ni gynnig unrhyw sylwadau penodol ar yr opsiynau eraill.

Mae UCAC yn ddiolchgar am y cyfle i gyflwyno sylwadau ac yn edrych ymlaen at drafod unrhyw ad-drefnu ymhellach.

- 14.3 Cafwyd ymateb gan riant disgybl oedd yn dweud eu bod yn “credu bod opsiynau 6.6 a 6.7 yn rai a ellid eu dygymod gan y cymunedau sydd yn defnyddio y ddarpariaeth ol-16 presennol.

Mae disgyblion 6ed Dosbarth yn cael eu cludo i ac o'r ysgolion ynghyd a'r disgyblion blynyddoedd 7-11 yn bresennol. Petai un adeilad/canolfan ol-16 yn cael ei greu, byddai costau cludo i'r un man hyn yn ychwanegol i'r costau o gludo disgyblion blynyddoedd 7-11 bob ysgol unigol, gan arbed dim arian yn y pen draw.

Rhaid sicrhau bod yr ysgolion sydd wedi cael canlyniadau da, gyda nifer iach o ddisgyblion ac sy'n cynnig y dewis ehangaf/cyfan o bynciau yn parhau i adeiladu eu llwyddiannau ac yn cael eu gwarchod. Mae'r arbenigedd sydd wedi cael ei greu yn yr ysgolion hyn yn elfen bwysig ac felly mae'n hanfodol fod y staff dysgu yn cael y cyfle i barhau gyda'r gwaith da.

Efallai byddai'n bosib i ddisgyblion ol-16 o wahanol ysgolion gael eu gwersi wedi ei gyflwyno drwy ddefnyddio technoleg 'fideo-gynadleda', gyda'r athro/tiwtor mewn un lleoliad a'r disgyblion mewn amryw o leoliadau.”

- 14.4 Cafwyd ymateb gan grŵp o randdeiliaid o ardal Amlwch oedd yn cynnig sylwadau ar yr ymgysylltu ar y ddarpariaeth addysg cynradd ac uwchradd yn ardal Amlwch. Roeddent yn nodi:

- “Eu bod yn hapus â'r lefelau cyrhaeddiad presennol yn ein hysgolion lleol, yn llawn hyder yn yr arweinyddiaeth, y staff a'r cyfleusterau presennol, ac yn gwbl ymwybodol o'r cyfyngiadau ariannol y mae'n rhaid i'r Cyngor Sir ar hyn o bryd gweithredu.
- Eu bod yn “gwrthwynebu'r DDAU opsiwn fel yr amlinellir ar hyn o bryd yn y ddogfen ymgysylltu”.
- Y “dylai'r ddogfen ymgysylltu hon, ac unrhyw ymgynghoriadau yn y dyfodol, roi llawer mwy o fanylion ar ddadansoddiad cost/budd yr opsiynau arfaethedig (gan gynnwys dadansoddiad ariannol) a bod yn llai cuddiedig/wedi'i deilwra o blaid unrhyw agendâu neu ganlyniadau a waredwyd ymlaen llaw. Wrth wneud hynny, credwn y byddai hyn yn galluogi asesiad mwy agored a theg o'r opsiynau a gynigir, drwy gynyddu ymgysylltiad â'r gymuned a gwella'r bartneriaeth drwy fagu hyder ac ymddiriedolaeth rhwng y gwahanol bartïon trwy gydol y broses”.
- Opsiynau ychwanegol “i'w hystyried sef:
 - **Opsiwn 1 - Parhau ag addysg uwchradd yng Ngogledd Ynys Môn.** Ehangu dalgylch YSTJ i gynnwys Amlwch, Benllech, Moelfre, Llannerch-y-medd, Cemaes, Penysarn, Rhosybol, Llanfechell, Carreglefn fel yr oedd yn hanesyddol.
 - **Opsiwn 2 - Parhau ag addysg uwchradd yng Ngogledd Ynys Môn. Ymchwilio'n drylwyr (gyda CADW a phartïon eraill â diddordeb) yr opsiynau o adolygu statws cofrestredig YSTJ (Gradd II), cynllun campws ac ôl troed i nodi opsiynau ychwanegol neu ddewisiadau eraill posib.**
 - **Opsiwn 3 - Parhau ag addysg uwchradd yng Ngogledd Môn. Ailddefnyddio ardaloedd o adeilad YSTJ i gartrefu coleg chweched dosbarth (ar y cyd â'r ymgysylltiad darpariaeth Ôl-16 parhaus) Ail-leoli holl / hanner disgyblion 6ed dosbarth Ynys Môn i Gampws YSTJ. (Adolygu Partneriaethau Cyhoeddus Preifat presennol a phartneriaethau posib y dyfodol gyda Horizon, Grwp Llandrillo Menai ac ati).**
 - **Opsiwn 4 - Parhau ag addysg uwchradd yng Ngogledd Môn. Adeiladu ysgol uwchradd gwbl newydd (65% o grant gan Llywodraeth Cymru) yn yr ardal gyfagos neu gerllaw. Ymchwilio i opsiynau ymarferol eraill o ailddefnyddio adeilad presennol YSTJ (gan gynnwys ail-werthu).**
 - **Opsiwn 5 - Parhau ag addysg uwchradd yng Ngogledd Môn. Adolygu a safoni'r ddogfen ymgysylltu gyfredol i ail werthuso'n deg opsiynau darpariaeth ysgolion cynradd yn nalgylch gyfan YSTJ (gan gynnwys Moelfre a Benllech) ac nid yn unig ar gyfer is-set ddewisol.**

- **Opsiwn 6 - Parhau ag addysg uwchradd yng Ngogledd Ynys Môn. Gwerthuso opsiynau cyllido** ychwanegol yn benodol ar gyfer ysgolion cynradd gwledig (grant datblygiad disgyblion, grant ysgolion bach a gwledig, grantiau lleihau maint dosbarth babanod ayyb) neu drefniadau ariannol eraill (benthyciadau tymor hir, morgeisiau, ardollau cymunedol ac ati) ar y cyd â'r cynllun addysg gwledig.
- **Opsiwn 7 - Parhau ag addysg uwchradd yng Ngogledd Môn. Ail-ddatblygu safle Bodedern fel** campws cheched dosbarth ar y cyd ag Opsiwn 1 (uchod) fel rhan o ymgysylltiad darpariaeth Ôl-16.

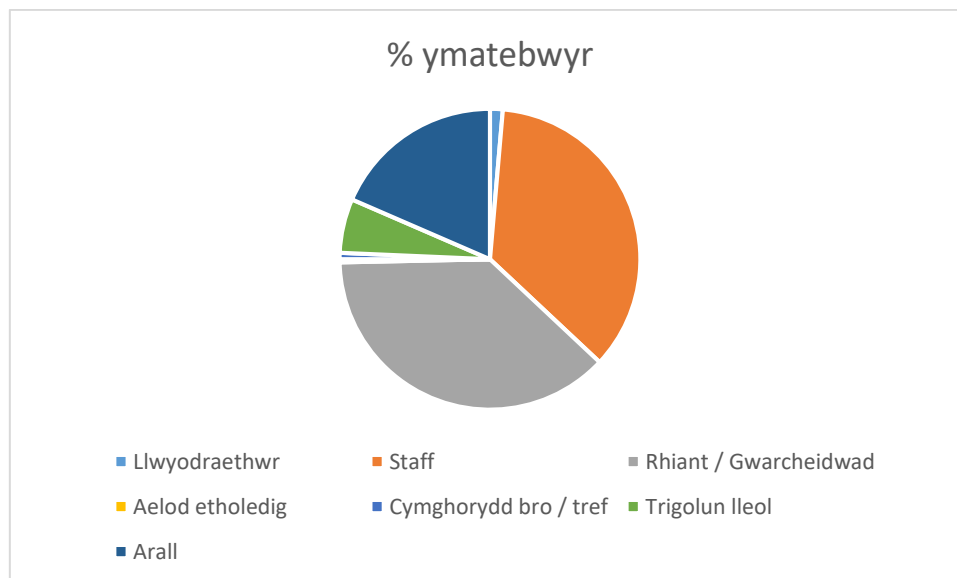
14.5 Ym marn rhanddeiliad arall, “dim ond un opsiwn tymor hir sy’n hyfyw, sef darpariaeth mewn un ganolfan. Bydd hyn yn sicrhau dosbarthiadau hyfyw, o safbwynt ariannol ac o safbwynt addysgol. Bydd, hefyd, yn sicrhau safon pob pwnc unigol, ac yn golygu cadw golwg ganolog ar yr holl darpariaeth ol-16.”

Parhaodd i ddweud: “Ni all yr un o’r opsiynau eraill, (ar wahân i drydyddu, wrth reswm), sicrhau yr uchod. Ymhellach byddai’r opsiynau eraill i gyd yn codi problemau, megis sail dewis ysgolion unigol, effaith ar ysgolion unigol, creu drwgdeimlad a cholli morâl fyddai’n cymryd blynyddoedd i ddiflannu, ynghyd â phroblemau recriwtio staff mwy na’r hyn sy’n bod eisoes”.

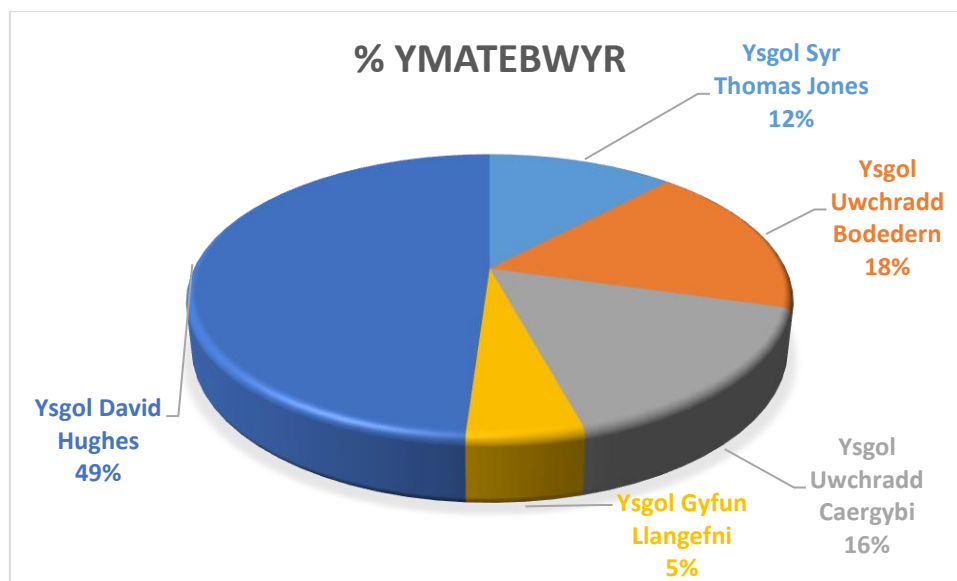
15. ADBORTH O’R AROLWG AR-LEIN

15.1 Cyfrannodd 472 o randdeiliaid yn yr arolwg ar-lein. Cynigwyd rhai opsiynau hefyd.

15.2 Gofynnwyd yn gyntaf beth oedd cyfrifoldeb y rhanddeiliaid ac roedd yr ymateb fel a ganlyn:

15.3 Yna, gofynnwyd os oedd y rhanddeiliaid yn cytuno gyda’r rhesymau i newid y ddarpariaeth ôl-16 yn Môn. Roedd 59.3% yn cytuno ac roedd 40.7% yn anghytuno. Roedd yr ysgol roedd y 472 o randdeiliaid, yn gysylltiedig a hi fel a ganlyn:

- 15.4 Er bod y mwyafrif o'r rhanddeiliaid yn cytuno gyda'r rhesymau i newid y ddarpariaeth ôl-16 yn Môn, nid oedd mwyafrif o blaid unrhyw un o'r opsiynau gyflwynwyd yn y ddogfen ymgysylltu ac roedd eu hymateb fel a ganlyn:

Rhif	Opsiwn	Cytuno	Anghytuno
6.1	Sefydlu Coleg trydyddol llawn	12.0%	88.0%
6.2	Sefydlu Coleg Chweched Dosbarth / Darpariaeth Ôl 16 allan o un adeilad newydd. Byddai'r Cyngor yn gyfrifol am yr adeilad.	18.4%	81.6%
6.3	Cau 1 ysgol uwchradd a sefydlu Coleg Chweched Dosbarth / Darpariaeth Ôl 16 yn yr adeilad hwnnw a lleoli holl ddisgyblion '6ed dosbarth' y sir yn yr adeilad hwnnw.	15.6%	84.4%
6.4	Cael 2 leoliad ar gyfer y 6ed sef un uned newydd ac uned 6ed arall mewn ysgol uwchradd - byddai hyn yn golygu byddai'r ysgolion uwchradd eraill yn mynd yn ysgolion 11-16.	16.2%	83.8%
6.5	Cael 3 lleoliad ar gyfer y 6ed - byddai hyn yn golygu byddai'r ysgolion uwchradd eraill yn mynd yn ysgolion 11-16.	45.9%	54.1%
6.6	Cael 4 lleoliad ar gyfer y 6ed - byddai hyn yn golygu byddai'r ysgol uwchradd arall yn mynd yn ysgol 11-16.	33.0%	67.0%
6.7	Cael 2 leoliad ar gyfer y 6ed mewn 2 ysgol uwchradd - byddai hyn yn golygu byddai'r ysgolion uwchradd eraill yn mynd yn ysgolion 11-16.	27.9%	72.1%

- 15.5 Yn ogystal a'r opsiynau uchod, cyflwynwyd 7 opsiwn arall gan randdeiliaid yn yr arolwg ar-lein. Gweler grynodedb ohonynt isod:

Crynodeb o opsiynau a sylwadau eraill a gyflwynwyd ar-lein

Ysgol uwchradd newydd
Cadw'r 6ed dosbarth yn YSTJ a symud plant eraill yno
Cau 1 ysgol uwchradd a gwasgaru'r disgyblion i'r 4 arall
Cau 2 ysgol uwchradd a newid un i fod yn goleg 6ed dosbarth ac i'r myfyrwyr eraill o'r ysgol arall gael ei symud i'r 3 ysgol uwchradd sydd ar ôl i leihau llefydd gweigion yn yr ysgolion hyn. Gellir defnyddio'r adeilad gwag i sefydlu coleg trydyddol fyddai ddim yn cael ei redeg gan yr awdurdod. Byddai hyn yn creu fwy o arbedion drwy leihau nifer yr adeiladau a llefydd gweigion.

	Yna, byddai dim ond angen rhoi sylw i'r ôl-groniad cynnal a chadw yn y 3 ysgol uwchradd fyddai ar ô ac uwchraddio'r 6ed dosbarth newydd.
	'Coleg' mewn adeilad parod (dim angen gwario ar adeilad newydd sbon) Y 'coleg' yn cydweithio hefo ysgolion er mwyn cynnig swyddi i'r athrawon sydd yn dysgu ar hyn o bryd...fel bod athrawon yn gweithio llawn amser (dros y 'coleg' a mewn ysgolion). Sicrhau eich bod yn talu'r athrawon fel y mae nhw yn cael ei talu ar hyn o bryd. Fel enghraifft, rydych yn sôn ar dudalen 20 yn yr ymgynghoriad bod dim ond angen 2 ddsbarth Cemeg ar hyd yr ynys. Felly, o'r herwydd, cyflogi athro a'i secondio fo/hi o'r ysgol am ddiwrnod i ddysgu yn y coleg ar gyfer AS a diwrnod ar gyfer A2. Amserlennu fo fel y bod yr ysgolion yn rhan o'r broses yn ogystal. Mae angen cydweithio - dim tynnu yn erbyn eu gilydd ar gyfer cael datrysiad.
	Un Chweched dosbarth yn rhan o ysgol uwchradd bresennol (YDH)
	Ymunwch Ysgolion Cynradd ar yr un safle ag Ysgolion Uwchradd - megis Amlwch, Llangefni a Porthaethwy er mwyn creu campws eang sy'n rhoi arbedion ariannol yn ogystal â chyfrannu at drosglwyddo plant o'r cynradd i'r uwchradd mewn ffordd ddidrafferth a llai pryderus i'r plant.

15.6 Felly, yn ogystal a'r 7 opsiwn newydd gyflwynwyd uchod, mae 7 o opsiynau posib o fewn yr opsiynau gyflwynwyd yn y ddogfen ymgysylltu, sy'n gwneud cyfanswm o 14 opsiwn.

16. ARGYMHELLIAD

Er mwyn gwerthuso'r opsiynau, gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith:

1. Nodi cynnwys yr adroddiad ar y broses ymgysylltu ar ddyfodol y ddarpariaeth addysg uwchradd ym Môn.
2. Awdurdodi swyddogion i gael cyfnod i asesu'r opsiynau o ran dyfodol y ddarpariaeth addysg uwchradd yn y sir er mwyn paratoi a gwerthuso opsiynau posib ar y ffordd ymlaen erbyn diwedd 2019.